

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw mr. J.J.M. Uitermark
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 5 februari 2025

betreft Omzetting van specifieke uitkeringen (SPUKs) naar fondsuitkeringen

ons kenmerk 176278.01U

Geachte mevrouw Uitermark,

De leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief over de omzetting van specifieke uitkeringen (SPUKs) naar fondsuitkeringen.¹ De leden van de fracties van **OPNL**, **BBB**, **GroenLinks-PvdA**, **CDA** en de **PvdD** gezamenlijk hebben naar aanleiding daarvan een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de SP-fractie sluiten zich aan bij de gestelde vragen.

De leden van de fracties van OPNL, BBB, GroenLinks-PvdA, CDA en PvdD hebben met interesse kennisgenomen van uw brief en wensen naar aanleiding hiervan een aantal vragen te stellen. De fractieleden maken zich zorgen dat de budgetkorting op de specifieke uitkeringen geenszins passend is in de huidige financieel kwetsbare situatie van decentrale overheden. In dat verband wijzen deze leden op de recente bevindingen uit de BDO Benchmark Nederlandse gemeenten 2025, waaruit blijkt dat veel gemeenten te maken hebben met oplopende tekorten en afnemende financiële veerkracht. De leden verzoeken dat de gestelde vragen afzonderlijk worden beantwoord, waarbij expliciet wordt ingegaan op uw visie en koers. Daarbij wordt gevraagd af te zien van een loutere verwijzing naar een passage uit het Hoofdlijnenakkoord of het Regeerprogramma als (onderbouwing van de) beantwoording.

Uw brief van 17 december 2024 bevat de volgende passage: 'Door de efficiëntievoordelen van de vrije besteedbaarheid door gemeenten en provincies en de lagere verantwoordingslasten is de veronderstelling dat taken met minder budget kunnen worden uitgevoerd.'² Niet zeker is dat deze veronderstelling ook juist zal blijken te zijn; het budget kan simpelweg tekortschieten. Op welke manier houdt u rekening met het risico dat de budgetkorting van 10% niet (volledig) dekkend zal zijn?

Kunt u bevestigen dat de verrekening van de budgetkorting van 10% volledig in lijn zal plaatsvinden met artikel 105 lid 3 van de Provinciewet en artikel 108 lid 3 van de Gemeentewet?

Indien u de voorgaande vraag bevestigend beantwoordt, hoe gaat u dit concreet borgen in overleg met betrokken partijen? Indien u de vraag ontkennend beantwoordt, welke stappen onderneemt u om alsnog binnen deze wettelijke kaders te blijven handelen?

¹ Kamerstukken I 2024/25, 29362, P.

² Kamerstukken I 2024/25, 29362, P, p. 3.

datum 5 februari 2025

ons kenmerk 176278.01U

blad 2

Kunt u inzicht geven in het proces van overheveling van de specifieke taken in fondsuitkeringen? Kunt u in uw antwoord in gaan op in ieder geval:

- a. welke kosten gespaard gaan bij deze overheveling;
- b. hoe lang het proces van overheveling zal duren;
- c. of de overheveling in één keer plaatsvindt, en
- d. hoe omgegaan wordt met eventuele herverdeel-effecten?

De ROB waarschuwt voor een kwaliteitsvermindering in de uitvoering van de taken wanneer deze niet evenredig worden gereduceerd met de bekostiging. Kunt u hierop reageren? Hoe wordt deze kwaliteitsvermindering voorkomen en welke taken worden (mogelijk) gereduceerd?

Hoe gaat u invulling geven aan uw verantwoordelijkheid om de autonomie van decentrale overheden te versterken, zoals beoogd met de omzetting naar fondsuitkeringen? Beperkt dit zich tot het 'ontschotten' van middelen? Door de budgetkorting van 10% is het immers de vraag of de autonomie werkelijk versterkt wordt. Bent u daarnaast van plan andere stappen te nemen? Zo ja, welke?

Hoe voorkomt u dat sturing door het Rijk indirect wordt behouden via afspraken of monitoringstructuren die de beleidsvrijheid van gemeenten en provincies beperken, in strijd met de uitgangspunten van decentralisatie-uitkeringen?

In hoeverre zullen de ministeries een lastenverlichting ervaren door de vermindering in administratieve en controlelasten bij de departementen? Welk deel van de 10% budgetkorting nemen de ministeries zelf voor hun rekening? Graag ontvangen deze leden een nadere toelichting.

Kunt u garanderen dat de ingeboekte budgetkorting op de departementale begrotingen niet ten laste komt van specifieke uitkeringen die niet worden overgeheveld?

Indien het bovenstaande niet gegarandeerd kan worden, kunt u dan toezeggen dat voor iedere niet-overgehevelde specifieke uitkering een evenredige taakreductie plaatsvindt en deze reductie expliciet wordt onderbouwd per uitkering, of een budgetkorting uitsluitend met instemming van de koepels (VNG, IPO) geschiedt?

Kunt u aangeven wat de reden is dat het aantal SPUKs sinds 2017 significant is toegenomen? Hoe groot is deze stijging gemeten in euro's?

Op welke manier wijkt de omzetting van SPUKs naar fondsenuitkeringen af van de systematiek van 2017 en daarvoor? Wat zijn de redenen voor deze afwijkingen?

SPUKs zijn een uitkomst om tijdelijke uitvoeringstaken bij gemeentes of provincies neer te leggen. Binnen een gemeentebegroting worden in de praktijk drie jaren als 'financieel tijdelijk' geïdentificeerd en alles wat langer is 'financieel structureel'. Daarmee zouden SPUKs in de regel nooit langer mogen duren dan drie jaar. Duurt het langer dan zou het over moeten naar het fonds. Kunt u hierop reflecteren?

Kan de Kamer het Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen (OSU) 2024 met spoed ontvangen? Zo ja, wanneer?

Kan de Kamer een overzicht ontvangen met daarin de beleidsvoornemens die consequenties hebben voor de SPUKs 2025 en verder?

De leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

datum 5 februari 2025

ons kenmerk 176278.01U

blad 3

Hoogachtend,

I.M. Lagas MDR

Voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken